

Statsråd Tomas Eneroth
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissutlåtande beträffande Nationell Plan för Transportinfrastruktur

Fjärde Tankesmedjan är en oberoende förening i Östergötland som försöker tillvarata regionens intressen. En djupare presentation hittar ni på vår hemsida www.fjardetankesmedjan.se

Vi har tagit del av inriktningen i den nationella planen för transportinfrastruktur och konstaterat att väldigt lite medel allokeras till satsningar på lokal järnvägsinfrastruktur.

En stor fråga för regionens tillväxt är hur Tjust- och Stångådalsbanan kan rustas upp till en strategisk regional infrastruktur för såväl gods- som personbefordran och tillika fylla rollen som effektiva matarbanor till den kommande höghastighetsjärnvägen.

Vi har aktivt deltagit i debatten sedan Regeringen formulerade sitt direktiv till Trafikverket, den 23 mars. Vi konstaterade att regeringens direktiv innehöll ett nytt krav – att försöka bedöma vilka effekter på bostadsbyggandet som satsningar på infrastruktur kan ge. Vi välkomnade denna inriktning och under processens gång försökt stimulera intresse både från berörda kommuner och Trafikverket för att tillämpa samma strategi för dessa banor som Sverigeförhandlingen tillämpat för de orter som fått anslutning till höghastighetsjärnvägen – varje berörd kommun som får en anslutning har förbundit sig att bygga ett antal tusen bostäder som motprestation.

Denna princip kan enkelt överföras till de berörda banorna. Vi förstår att tiden varit knapp för att iscensätta en sådan process, men, den egentliga orsaken till att frågan hamnat i limbo beror inte på möjligheten att göra en sådan analys utan på Östgöta politikernas ovilja – till skillnad från politikerna i Kalmar län som på alla sätt försökt hitta lösningar. Detta har tagit sig olika uttryck – allokering av medel i Länstrafikplanen, skrivelser till Sverigeförhandlingen, Trafikverket m.fl.

Vi förstår fortfarande inte skälet till våra politikers ointresse för banorna och har påtalat i flera sammanhang deras betydelse för att etablera en bärkraftig Östra Götaland region!

Vi baserar våra slutsatser kring betydelsen av regional transportinfrastruktur på flera forskningsrapporter som framhåller regional infrastruktur som det viktigaste elementet för att få en region att växa. Vi ser effekterna av satsningar i Skåne som sedan sammanslagningen av Malmöhus och Kristianstads län medvetet jobbat med frågan.

Vi vädjar nu till Näringsdepartementet att lyfta frågan igen – hur kan satsningar på regional transportinfrastruktur ge oss en bättre balans mellan landsbygd och stad och hur kan sådana

satsningar ge oss ett ökat bostadsbyggande på mindre expansiva orter – ett bostadsbyggande som skulle kunna bli mer väldiversifierat och ge andra målgrupper än dagens välbärgades storstadsbor en chans till bostad.

Vi inser att det säkert finns paralleller i fler regioner än den som vi nu gör oss till tolk för – det gör frågan ännu mer aktuell med tanke på dagens bostadsbrist och ett alltför ensidigt byggande på dyr mark som nu sker i våra stora städer.

Vi är övertygande om att regeringen kan bygga in nödvändig flexibilitet i den kommande propositionen för att en analys av de regionala banornas förutsättningar, med föreslagen inriktning, kan ske under planperiodens inledning, och därmed få genomslag vid nästa uppdatering om fyra år då planen ska ses över. Det är också viktigt att banorna under tiden får det nödvändiga underhåll som krävs för att optionen på satsningar inte ska förfaras under utredningsperioden.

Givet våra erfarenheter - det krävs en ökad medvetenhet om de regionala banornas betydelse och att regeringen i direktiv till Trafikverket ger uppdraget, genomför analys av vilka tillväxtmöjligheter banorna ger och hur de kan vara motor för bostadsbyggande. I annat fall riskerar denna möjlighet till tillväxtbefrämjande satsningar att gå förlorad. Satsningar som dessutom öppnar för en tillväxt som ger mer balans mellan stad och landsbygd och som kommer våra mindre kommuner till del.

Som stöd för vårt förslag bifogas vår skrivelse till Trafikutskottet, 2017-11-14.

Vi refererar också till slutsatserna i Naturvårdsverkets djupstudie av våra miljömål, från 2015, samt Bostadsplaneringskommitténs förslag, som bägge föreslår en regional utgångspunkt för att bostadsförsörjning och behovet av transportinfrastruktur ska gå hand i hand.

Lennart Asplund
Lars Bergkvist
För Fjärde Tankesmedjan
www.fjardetankesmedjan.se